

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-456/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení	Speciální základní škola Bystré
Sídlo	Zámecká 1, 569 92 Bystré
E-mail právnické osoby	szsbystre@szsbystre.cz
IČ	70838267
Identifikátor	600024482
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Dita Bomberová
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Zámecká 1, 569 92 Bystré nám. Na Podkově 68, 569 92 Bystré Jiráskova 825, Horní Předměstí, 572 01 Polička
Termín inspekční činnosti	10. 5. 2016 – 13. 5. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Dále hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a jejich soulad s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání přílohy 2 upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále RVP ZV-LMP), s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní školu speciální (dále RVP

ZŠS) a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Speciální základní škola Bystré (dále škola) vznikla k 1. 7. 2011 sloučením dvou do té doby samostatných subjektů Speciální základní školy, Polička, Jiráskova 825 a Základní školy speciální a školní družiny. Obě pracoviště zůstala zachována a jsou od sebe vzdálena 12 km. Součástí školy je dále speciálně pedagogické centrum.

Počet žáků základní školy praktické (dále ZŠ praktická) i v základní škole speciální (dále ZŠ speciální) je stabilizovaný, průměrná naplněnost se pohybuje okolo 72 %. Přibližně 70 % žáků je dojíždějících, jejich dojezdová vzdálenost je až 20 km. Ve školním roce 2015/2016 se na pracovišti v Poličce aktuálně vzdělává ve čtyřech třídách celkem 39 žáků ZŠ praktické, z toho pět podle individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP). ZŠ speciální navštěvují děti a žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením a souběhem více vad a je pro ně zřízeno 7 tříd (tři v Poličce a čtyři v Bystrém). K termínu inspekce se v nich vzdělávalo celkem 33 žáků, z toho tři v přípravném stupni, pro všechny žáky byly vypracovány IVP. Aktuálně je v evidenci oddělení sociálně právní ochrany dětí (dále OSPOD) celkem 14 žáků školy.

Výuka v ZŠ praktické probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání zpracovaného podle RVP ZV – LMP, jeden žák těžkým zdravotním postižením se vzdělává na základě IVP podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP ZŠS, Díl I a II, včetně školního vzdělávacího programu pro přípravný stupeň ZŠS, je vzdělávacím dokumentem pro žáky ZŠ speciální.

Školní družina (dále ŠD) poskytuje zájmové vzdělávání žákům ZŠ praktické i ZŠ speciální, úplata činí 20 Kč měsíčně. V aktuálním školním roce pracují dvě oddělení ŠD podle Školního vzdělávacího programu školní družiny při Speciální základní škole Bystré, odloučené pracoviště Polička. Kapacita 22 žáků je zcela využita. Činnost probíhá v ranních i odpoledních hodinách.

Školní stravování je zajišťováno v samostatně zřízené Školní jídelně Polička, Rumunská 646 a v Bystrém v jídelně Základní školy Bystré, Školní 24.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Nastavené vize a cíle dlouhodobé koncepce jsou reálné vzhledem k podmínkám a potřebám školy. Průběžně je sledována a hodnocena, vedení shromažďuje podstatné informace pro další rozvoj. Ředitelka koncepci prezentuje zákonným zástupcům, zřizovateli i zástupcům města Polička a Bystré, s nimiž se snaží aktivně realizovat její obsah. Se strategií rozvoje se pedagogové ztotožňují, aktivním přístupem i funkční spoluprací mezi sebou a vedením školy se podílejí na rozvoji školy. Dokumenty školy jsou vzájemně provázané, tvoří efektivní systém nastavených pravidel a mechanismů organizování činnosti školy v souladu s právními předpisy. Drobné terminologické úpravy byly provedeny v některých dokumentech (školní řád, vnitřní řád ŠD). Ředitelka školy si stanovila pravidelnou přítomnost tři dny v týdnu na pracovišti v Poličce a dva dny v Bystrém. Efektivně delegovala pravomoci na svého zástupce a na pracovišti v Bystrém ustanovila zastupujícího učitele. Další zodpovědnost přenesla na další specialisty v oblastech koordinace školního

vzdělávacího programu, prevence, výchovného poradenství, environmentální výchovy apod. Kontrolní mechanismy jsou plánované, strukturované pro všechny oblasti činností a pravidelně realizované. Vedení školy na podkladě evaluace různých oblastí a součástí školy vyhodnocuje činnost ve výročních zprávách a vzhledem k měnícím se stavům přijímá opatření pro následující období. Vnitřní informační systém účinně funguje především na základě osobní komunikace, při poradách, distribucí informací v listinné a elektronické podobě. Zákonní zástupci získávají aktuální sdělení na webových stránkách, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, na akcích školy. Školská rada pravidelně plní svoji zákonnou funkci.

Všechny oblasti výchovného poradenství (včetně kariérového) jsou zabezpečeny funkcí výchovného poradce, školního metodika prevence v Poličce a kumulované funkce výchovného poradce a školního metodika prevence v Bystrém. Obě části školy mají svá specifika v oblasti prevence i výchovného poradenství, které jsou dány charakterem, druhem a stupněm postižení žáků. Výchovní poradci i metodička prevence mají vypsané konzultační hodiny pro žáky i rodičovskou veřejnost. Ke své práci využívají neomezený přístup k PC i internetu. Vedou dokumentaci o žácích a *Deník výchovného poradce*, kde spravují záznamy z jednání. Ke komunikaci s dětským domovem založil výchovný poradce na pracovišti Polička společný e-mail určený pro předávání informací o žácích školy. Oba mají zpracovaný plán práce výchovného poradce konkretizovaný po jednotlivých měsících.

Škola vytvořila *Školní preventivní strategii rizikového chování*. Minimální preventivní program popisuje současný stav této oblasti na škole, personální zajištění preventivních aktivit, znalostní kompetence žáků důležitých pro tento typ školy, druh a stupeň postižení. Plán prevence je zpracován na každý měsíc školního roku. Metodička prevence vede zápisy z jednání, které jsou přehledně a v časové posloupnosti řazeny do jednotlivých složek. Přehledně po jednotlivých měsících je zpracován roční plán prevence. Na pracovišti v Bystrém je rovněž vytvořen Preventivní program. Jsou v něm vytyčeny cíle prevence, možnosti a meze spolupráce s rodiči, metody a specifické formy práce, vzhledem ke zdravotnímu stavu žáků. Například přehled preventivních aktivit pomocí obrázků a piktogramů tak, aby byly srozumitelné pro žáky s těžším mentálním postižením. Oba výchovní poradci i metodička prevence úzce spolupracují s učiteli a neustále se informují o důležitých změnách týkajících se žáků, IVP a vzdělávání. Jejich činnost doplňuje a koordinuje ředitelka školy.

Vzdělávací proces zabezpečuje ředitelka společně s 14 pedagogy a 8 asistentkami pedagoga. Většina z nich má dlouholetou praxi a působí ve škole delší dobu. Odbornou kvalifikací nespĺňují dvě pedagogické pracovnice, obě studují speciální pedagogiku pro učitele. Další dvě učitelky spĺňují podmínky pro výjimku podle zákona o pedagogických pracovnicích. Provoz ŠD zajišťují dvě vychovatelky, obě na zkrácený úvazek, jedna z nich má další úvazek jako učitelka a druhá jako asistentka pedagoga. Dva výchovní poradci jsou plně kvalifikovaní pro výkon své činnosti, metodička prevence sociálně patologických jevů má specializační studium pro danou činnost. Ředitelka spĺňuje předpoklady pro výkon funkce a má dlouhodobé zkušenosti s řízením školy. Systematická pozornost je věnována dalšímu vzdělávání všech pedagogických pracovníků, které je plánovitě realizováno podle stanovených priorit. Učitelé mají také možnost ovlivňovat výběr témat podle svých profesních potřeb. Vzdělávání bylo zaměřeno zejména na speciálně pedagogickou problematiku, oblast prevence rizikového chování žáků, čtenářskou a finanční gramotnost, metody a formy výuky apod. Účinnost přenosu a sdělení získaných zkušeností a informací se projevila ve výuce. Vedení provádí četnou hospitační činnost, pedagogům je tak poskytována konkrétní zpětná vazba o efektivitě jejich výuky. Jedenkrát ročně uskutečňuje ředitelka rozhovory s vyučujícími o jejich práci s cílem společně nastavit a zlepšovat kvalitu

poskytovaného vzdělání. Profesionální rozvoj plánovaně realizuje i vedení školy. Náležitě jsou zajišťovány specializované činnosti v oblasti koordinace školních vzdělávacích programů, environmentální výchovy a informačních technologií.

Škola využívá ke své činnosti tři budovy. V Bystrém sídlí ve druhém patře v pronajatých prostorách Domova na zámku a ve třetím patře zrekonstruovaného Multifunkčního domu (kulturní a společenské centrum). Třetí budova je umístěna v okrajové části města Polička, v objektu bývalé mateřské školy. Všechny objekty jsou bezbariérové, přístup do vyšších podlaží je zajištěn výtahy. Materiálně-technické podmínky školy jsou na dobré úrovni umožňující realizaci a naplňování přijatých ŠVP. Vybavení relaxačními, kompenzačními a rehabilitačními pomůckami odpovídá stupni postižení žáků. Všechny třídy jsou upraveny tak, aby umožňovaly učení i uvolnění a odpočinek. Školní prostředí je podnětné, esteticky upravené s motivujícími prvky. Na vzhledu tříd a chodeb se ve velké míře svými pracemi podílejí žáci.

Výuka na pracovišti v Bystrém je realizována v pěti kmenových třídách, pro pracovní vyučování je zřízena cvičná kuchyň a pracovna s nářadím. Vybavení informačními technologiemi je neustále doplňováno a obnovováno, pořízena byla interaktivní tabule. Jako počítačová učebna slouží i část sborovny pro učitele. Rovněž vybavení didaktickými, rehabilitačními a kompenzačními pomůckami je stále zlepšováno. Pravidelně je k výuce využívána tělocvična, snoezelen, hřiště a park Domova na zámku. V prostorách Multifunkčního domu Bystré je rovněž pět učeben. Vzdělávají se zde nejmladší děti a žáci ZŠ speciální a další třídy se ve výuce v tomto prostředí střídají na jeden den v týdnu. Pozitivem je využívání terapeutické dílny, učebny pro smyslový rozvoj a velké herny, přičemž vše je vybaveno moderním a funkčním nábytkem a množstvím různorodých speciálních pomůcek. Důležitou místností je dobře vybavený snoezelen, který slouží k uvolňování napětí postižených žáků. Součástí pracoviště je i místnost pro činnost speciálně pedagogického centra.

Nejvíce změn v materiální oblasti bylo od minulé inspekční činnosti zaznamenáno v místě poskytovaného vzdělávání v Poličce. Došlo k výměně oken a dveří, vybudování počítačové učebny, rekonstrukci sociálního zařízení, dvou tříd, ředitelny a kanceláře včetně vybavení novým nábytkem. Postupně je upravována školní zahrada s malým pozemkem pro pěstitelské práce, v první fázi byly z důvodu bezpečnosti vykáceny některé stromy a kolem pozemku aktuálně vysázeny keře. V přízemní budově je šest kmenových tříd, cvičná kuchyň, počítačová učebna, dílna s nářadím, třídy pro činnost ŠD, menší tělocvična. Pro relaxaci slouží jedna místnost, která je vybavena relaxačním míčkovým bazénem, kobercem a prezentační technikou. Pro pohybové činnosti jsou využívány i prostory zimního stadionu a hřiště s asfaltovým povrchem v blízkosti školy.

Velkým přínosem pro další materiální rozvoj pracoviště v Poličce je aktivita ředitelky školy v oblasti získávání značných finančních prostředků z dalších zdrojů mimo státní rozpočet (sponzorské dary, projekty) a reálná vize zefektivnění podmínek pro žáky s postižením. Aktuálně je plánována např. obnova vybavení dílen, rekonstrukce tělocvičny, vybudování učebny pro žáky s těžkým mentálním postižením a více vadami (sponzorské dary) nebo projekt „Zahradní učebna“ (dotace z fondu ministerstva životního prostředí). Škola čerpala finanční prostředky i z rozvojových programů *Zvýšení odměňování pracovníků regionálního školství v roce 2015*, *Zvýšení platů pracovníků regionálního školství*, *Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru*, *Podpora zavádění diagnostických nástrojů*, *Rozvojový program na podporu školních psychologů, speciálních pedagogů a metodiků – specialistů*.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Školní vzdělávací programy pro ZŠ praktickou a ZŠ speciální jsou kvalitně zpracované vzdělávací dokumenty školy, jejich cíle jsou srozumitelné pro pedagogy i zákonné zástupce a jsou propojené s koncepcí školy. Oba jsou v souladu platnými rámcovými vzdělávacími programy. Jejich zaměření směřuje k rozvíjení osobnosti žáků se zdravotním postižením, poskytování vědomostí, dovedností a návyků, které žáci uplatní v praktickém životě. Učební plán pro ZŠ praktickou je posílen disponibilními hodinami zejména ve vyučovacích předmětech český jazyk, matematika, ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět a Člověk a příroda. Disponibilní časová dotace v učebním plánu Školního vzdělávacího programu zpracovaného podle RVP ZŠS dílu I je využita k posílení počtu hodin v předmětech Čtení, Psaní, Estetická a Pracovní výchova, z dílu II jsou posíleny předměty Rozumová a Smyslová výchova.

Organizace vzdělávání ve třídách ZŠ praktické respektovala individuální potřeby žáků, míru jejich postižení a momentální zdravotní stav. Ve všech třídách se společně vzdělávali žáci více ročníků. Ve sledovaných hodinách převládala příjemná, klidná atmosféra, komunikace učitelů se žáky byla přívětivá, trpělivá. Vyučovací záměry byly stanovovány s ohledem na schopnosti žáků, obsahovaly vědomostní a dovednostní cíle, plánovaně byla rozvíjena i postojová složka. Volené činnosti byly logicky i námětově propojené, často byly zařazovány motivační a relaxační části. Učitelé vždy zohledňovali individuální možnosti žáků, výuku vhodně diferencovali a individualizovali ve prospěch naplňování vzdělávacích potřeb žáků a podle obsahu IVP. Citlivý přístup se projevil i v respektování emočních a fyzických požadavků žáků. V hodinách převládalo procvičování učiva různými formami a metodami práce, které zohledňovaly jejich schopnosti. Nové poznatky byly vyvozovány postupně na základě známých faktů, učitelé využívali praktické znalosti žáků. Plánovaně vytvářeli situace pro sdílení jejich zkušeností s daným tématem, otázky využívali i k navození jednoduchých problémových situací a s žáky diskutovali o jejich možném řešení. Promyšleně zařazovali mezipředmětové vazby, učivo výchovně využívali. Žáci většinou spolupracovali, projevovali zájem o učivo. Činnost asistentů pedagoga byla velmi prospěšná, individuálně podporovala žáky v učení a v udržení pozornosti. Motivační formy a metody práce i pochvaly žáků za dílčí pokroky výrazně podporovaly učební proces a osvojování kompetencí a funkčních gramotností. Ve sledovaných hodinách bylo zřetelné, že sebehodnocení žáků je pravidelnou součástí vyučovacích hodin a pomáhá k vytváření povědomí o vývoji jejich učebních výsledků. Vzájemné hodnocení je zařazováno spíše na konci probraného tematického celku učiva nebo na konci týdne. K efektivitě výchovně vzdělávacího procesu ve většině případů přispívalo využívání kompenzačních, reedukačních pomůcek a názorných materiálů v souladu s cílem hodiny.

Při hospitovaných hodinách ve třídách, kde byli žáci evidovaní na OSPOD, docházelo ze strany učitelů k výraznému zapojení těchto žáků do pracovní činnosti v rámci hodiny. Všichni dostávali ze strany pedagoga pozitivní zpětnou vazbu zejména při dobře zvládnutém úkolu, přičemž učitelé dokázali citlivě reagovat na jejich potřeby. U vyučujících bylo dále patrné, že mají s jednotlivými žáky navázán blízký vztah a že dokáží pružně reagovat i na jejich velmi jemné změny např. ztráta pozornosti nad svěřeným úkolem či při náznacích vyrušování ve třídě.

Klima ve třídách ZŠ speciální bylo pozitivní s vysokou mírou využití motivačních a aktivizačních metod. Vyučující využívali dostatečné množství didaktického materiálu (obrázky, karty, alternativní komunikace) a pomůcek včetně výukových počítačových programů s využitím dotykové obrazovky. Prioritou je optimalizovat podmínky vzdělávání pro každého jednotlivce. Učitelé vycházeli při plánování jednotlivých vyučovacích jednotek z velmi dobré znalosti diagnóz žáků. Vzdělávací cíle volili přiměřeně vzhledem k jejich

schopnostem a možností, což klade vysoké nároky na přípravu a organizaci vzdělávacího procesu. Vhodnými formami a metodami se dařilo učitelům udržet pozornost dětí a žáků v rámci jejich mentálních schopností, byl jim ponechán prostor pro samostatné rozhodování ve volbě materiálu, stavebnic a dalších vzdělávacích prostředků. Převažovala individualizovaná a skupinová forma vzdělávání. Pedagogové si v hodinách počínali jistě, dokázali včas a citlivě reagovat na potřeby žáků. Spojovali rozvoj jemné i hrubé motoriky (horních i dolních končetin, jazyka, mimických svalů) s nácvikem sebeobsluhy a poznáváním reálného světa. Žáci s poruchou autistického spektra měli (podle funkčnosti svého postižení) k dispozici oddělené pracovní místo, jasně strukturovaný denní režim pomocí obrázkového nástěnného systému. Velká pozornost byla věnována dodržování hygienických norem rozvrhu, části výuky byly prokládány relaxačními chvilkami. Hodiny byly sestaveny do integrovaných bloků, kde cílem byl ucelený poznatek. Žáci byli neustále chváleni i za malé pokroky a jejich úspěchy byly zaznamenávány do osobních portfolií. Vedení ke vzájemné toleranci vedlo k rozvoji sociální gramotnosti. Vhodnými přístupy byla podporováno psychické i fyzické uvolnění žáků (muzikoterapie, bazální stimulace). Výchovně vzdělávací činnost důsledně respektovala specifické vzdělávací potřeby jednotlivých žáků s těžkým zdravotním postižením, zaznamenaná úroveň podpory žáků ZŠ speciální byla na vysoké profesionální úrovni.

Velmi kladně lze hodnotit spolupráci vyučujících s asistenty pedagoga. Je zřejmé, že se učitelé s asistenty v předstihu připravují na společnou pedagogickou spolupráci, která byla ve všech zhlédnutých hodinách velmi promyšlená a efektivní. Nastavená opatření v IVP, vycházející z doporučení školských poradenských zařízení, byla ve výuce respektována a naplňována.

Výuka žáků je podpořená a doplněná smysluplnou realizací průřezových témat, množstvím projektů, akcí *Den národnostních menšin, Den Evropy, Den Země, Den vody, Den životního prostředí, Den stromů, Děti bez úrazů, Cestujeme s MHD, Projektový den HIV-AIDS, Zdravý životní styl* apod. cílených na rozvoj podstatných dovedností a zprostředkování zkušeností žáků. Velký důraz je také kladen na posilování dovedností z oblasti finanční gramotnosti nejen ve vzdělávacím obsahu vyučovacích předmětů, ale i zapojením do interaktivního programu *Peníze kolem nás*, ve kterém žáci procvičují modelové finanční operace a získávají důležité informace pro využití v reálném životě. Další významnou oblastí, která je propojena s uvědomováním si a rozvojem životních hodnot, je environmentální výchova. Kromě projektů a třídění odpadu žáci procházejí i dalšími činnostmi jako je např. *Vaření z lesních plodů*, tvorba herbářů. Škola organizuje i sběr drobného elektroodpadu a papíru pro veřejnost a tím se i neformálním způsobem provazuje s životem obyvatel města Polička. Jmenované aktivity mají velký dopad na rozvoj postojů, životních hodnot a praktických návyků žáků pro využití v jejich osobním životě. V rámci vyučování ZŠ speciální je v průběhu roku pravidelně využívána canisterapie, hipoterapie i další terapeutické činnosti. Organizovány jsou zajímavé akce, výlety, exkurze i sportovně rehabilitační pobyt zaměřený na volnočasové aktivity žáků, což účinně vede k rozvoji především sociálních dovedností.

Činnost ŠD svým vzdělávacím obsahem promyšleným způsobem navazuje na základní vzdělávání a podporuje tak osobní rozvoj žáků. Důraz je kladen na pestré nabídky činností zaměřených na naplňování především individuálních zájmů, relaxaci a pohybové aktivity. Ve sledovaných činnostech vychovatelky velmi citlivě reagovaly na momentální fyzický i psychický stav žáků, svojí empatickou komunikací posilovaly u všech pocit bezpečí a klidu. Nabídka byla přizpůsobena jejich možnostem a přirozeným způsobem ovlivňovala i jejich rozhodování. Motivace k činnosti byla vysoká v důsledku pozitivního přístupu a podpory vychovatelek i pomocí osobních asistentek. Vybavení prostor ŠD s množstvím podnětných materiálů, pomůcek, her a hraček vhodně podporuje žáky v jejich osobním

rozvoji stejně tak jako realizované aktivity např. běžkování, bruslení, plavání, jízda na kolech nebo dodržování tradic a významných témat v průběhu školního roku. ŠVP školní družiny byl v souladu s ustanovením školského zákona.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Škola systematicky zjišťuje a hodnotí výsledky vzdělávání žáků. Vyučující je projednávají na pedagogických radách. Na základě analýzy výsledků vzdělávání učitelé stanovují potřebná opatření pro úpravu vzdělávacích postupů. Obtíže diskutují učitelé vzájemnými konzultacemi a jednáním se zákonnými zástupci na třídních schůzkách a individuálně podle potřeby, případně se obrací na školské poradenské zařízení o metodickou podporu. V minulém školním roce 18 žáků prospělo s vyznamenáním a 21 žáků prospělo. Rovněž přestup žáků z prvního na druhý stupeň vzdělávání probíhá bez problémů. Případy neomluvených absencí nebyly zaznamenány. Důtka ředitele školy byla udělena dvěma žákům, důtka třídního učitele jednomu žákovi a dvojka z chování jednomu žákovi. Možnost udělení pochvaly žáků na vysvědčení škola nevyužila.

Hodnocení v hodinách ZŠ speciální je převážně motivačního charakteru a jeho hlavním cílem je podnítit děti a žáky k dalším činnostem, ocenit jejich sebemenší pokroky a pozitivní výsledky, případně mírnit frustraci a zklamání při neúspěchu. Vzhledem k rozsahu a druhu zdravotního postižení žáků je ve vzdělávacím procesu ZŠ speciální sledován zejména vývoj podle individuálních předpokladů a možností každého jednotlivce. Zákonní zástupci dostávají zpětnou vazbu o práci žáka denním kontaktem s vyučujícími osobně a prostřednictvím notýsků. Na vysvědčení jsou žáci hodnoceni slovně. Ve školním roce 2014/2015 prospělo všech 31 žáků. Průběžně jsou hodnoceny IVP a podle pokroků žáků jsou během roku upravovány k jejich individuálním vzdělávacím potřebám.

Ve škole je vytvořeno bezpečné prostředí pro vzdělávání. Bezpečnost a ochranu zdraví žáků zajišťuje škola v souladu s vnitřními předpisy, počet úrazů je velmi nízký. Žáci jsou pravidelně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví na začátku školního roku v jeho průběhu i při akcích konaných mimo školu (výlety, exkurze, soutěže apod).

Škola je v oblasti prevence zapojena do preventivních programů Centra primární prevence Pedagogicko-psychologické poradny v Ústí nad Orlicí *Tajuplný ostrov, Líbí – nelíbí, Zrcadlo*. Tyto programy jsou pravidelně průběžně vyhodnocovány formou kvantitativního hodnocení (konkrétního zpracování pomocí přehledné tabulky, škály). Vzhledem k povaze postižení žáků školy jsou zákonní zástupci takřka v každodenním osobním kontaktu (především ve škole v Bystrém), takže vzniklé problémy jsou řešeny okamžitě.

Škola má navázanou odpovídající spolupráci s OSPOD. Pravidelně každého půl roku vyhodnocuje stav a informuje o situaci žáků ve škole pro potřeby OSPOD. Škola dále komunikuje v případě potřeby přímo s rodiči a aktivně přistupuje i ke spolupráci s Dětským domovem v Poličce. Výchovný poradce školy je také členem komise pro rodinu v Poličce a může tak velmi dobře tlumočit potřeby žáků vedených na OSPOD místní samosprávě, organizacím poskytujícím služby ohrožené mládeži a tím i působit na prohloubení spolupráce všech zainteresovaných subjektů k řešení sociální situace jednotlivých žáků.

Ze šetření dále vyplynulo, že třídní učitelé zatím nejsou příliš poučeni o možnostech účasti na tzv. případových konferencích k problémům jednotlivých žáků. Obecně byla identifikována slabší zpětná vazba ze strany OSPOD, proto bude vhodné v případě konání případových konferencí přizývat i třídní učitele. Docílí se tak lepší vzájemné informovanosti

a ztotožnění s navrhovanými řešeními vyplývající z případové konference. Pro některé žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí byla získána podpora ve formě úplné úhrady obědů prostřednictvím organizace WOMEN FOR WOMEN, o.p.s.

Výchovní poradci účinně spolupracují s Úřadem práce v Poličce, dále s Domovem na zámku Bystré, s Chráněnými dílnami Letovice. Žáci mají možnost využít nabídku profesního vyšetření v rámci projektu Správná volba - HAMET 2, které jim má usnadnit jejich rozhodování o volbě budoucího povolání.

Škola rozvíjí oboustranně přínosné partnerské vztahy. Prioritu má spolupráce se zákonnými zástupci, kteří jsou informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků běžnými způsoby (žakovské knížky, třídní schůzky, internetové stránky školy, e-mail, konzultace a pohovory), jsou zváni na akce školy. Standardní kooperace probíhá se zřizovatelem a školskou radou. Velmi přínosná spolupráce je uskutečňována s městem Polička, které podporuje školu i finančně, a dalšími mimoškolními subjekty (např. knihovna, muzeum, ÚP, Policie ČR, denní stacionář, penzion pro seniory, ekocentrum Skřitek). Vzájemné kontakty škola realizuje jak se školami stejného typu, tak se základními školami, plaveckou školou a dětským domovem, základní uměleckou školou i Střediskem volného času Mozaika (především kulturní a sportovní akce). Ve spolupráci s Farní Charitou Polička a sdružením Salvia Svitavy škola umožňuje žákům s více vadami osobní asistenci pro bezpečný pohyb v areálu školy.

Významnými prosociálními aktivitami a prezentací školy jsou organizování soutěže speciálních škol Pardubického kraje „Jarní zpívání – KARAOKE“, každoroční Benefiční koncert, vánoční besídka, účast na sbírce Fondu Sidus. Při škole pracuje místní organizace Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice o. s., která se podílí na akcích školy i nákupu speciálních pomůcek pro žáky.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Závěry

Zásadní klady

- *Velmi pozitivní a vstřícné školní klima,*
- *bezpečné a pohodové prostředí pro všechny děti a žáky,*
- *vysoká míra individuálního přístupu k jednotlivým žákům,*
- *efektivní propojení vzdělávacích obsahů základního a zájmového vzdělávání ve prospěch rozvoje žáků,*
- *realizace aktivit a projektů se zaměřením na rozvoj postojů, životních hodnot a praktických návyků žáků,*
- *aktivní získávání finančních prostředků z dalších zdrojů,*
- *funkční a přínosná spolupráce s partnery.*

Slabé stránky

- *Nevyužívání pochval nebo jiných ocenění udělovaných třídními učiteli nebo ředitelkou školy v souladu se školskou legislativou pro základní vzdělávání.*

Nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti

- *Drobné formální opravy v dokumentaci školy.*

Návrhy na zlepšení a udržení stavu

- *Využívat kromě pozitivní motivace a pochval ve vyučovacích hodinách i další formy oceňování žáků,*
- *prohloubit spolupráci s OSPOD i formou případových konferencí,*
- *pokračovat v modernizaci materiálních podmínek.*

Hodnocení vývoje

- *Sloučení dvou samostatných subjektů Speciální základní školy, Polička, Jiráskova 825 se Základní školou speciální Bystré a vznik Speciální základní školy Bystré,*
- *jmenování ředitelky nového subjektu,*
- *zvýšení odborné kvalifikace pedagogického sboru,*
- *výrazné zlepšení materiálních podmínek pracoviště v Poličce včetně vybavení kompenzačními a rehabilitačními pomůckami.*

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina, čj. KrÚ 3094/2014 OŠK, ze dne 19. 12. 2013, ve znění Dodatku č. 2, ze dne 15. 6. 2015, čj. 32550/2015/44 OŠK
2. Jmenování na vedoucí místo ředitelky školy, čj. 38901/20113 OŠK, ze dne 30. 5. 2013 s účinností od 1. 8. 2013
3. Rozhodnutí ve věci provedení změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. SpKrÚ 5002/2013 OŠK (místo poskytovaného vzdělání SPC), ze dne 10. 4. 2013 s účinností od 1. 9. 2013
4. Individuální vzdělávací plány školní rok 2015/2016
5. Školní řád, Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, čj. SZSBy-245/2015, s platností od 15. 10. 2015
6. Vnitřní řád školní družiny 2015/2016 s platností od 1. 9. 2015
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovaný podle RVP ZV – LMP, čj. SZSBy - 260/2011, s platností od 1. 9. 2011, s Dodatkem č. 1 Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platným od 1. 9. 2013
8. Školní vzdělávací program zpracovaný podle RVP pro obor vzdělání základní škola speciální, čj. SZŠBy - 166/2013, s platností od 1. 9. 2011, s Dodatkem č. 1 - ŠVP ZŠS přípravný stupeň ŠVP ZV
9. Školní vzdělávací program školní družiny při Speciální základní škole Bystré, odloučené pracoviště Polička, s platností od 1. 9. 2015
10. Organizační řád čj. SZŠBy-10/2016 s platností od 20. 1. 2016
11. Dlouhodobý plán – koncepční záměry a úkoly v období 2014-2016, ze dne 2. 9. 2014
12. Rámcový plán práce na školní rok 2015/2016, ze dne 31. 8. 2015
13. Plán akcí školy 2015/2016
14. Vnitřní kontrolní systém, ze dne 28. 8. 2015
15. Plán kontrolní a hospitační činnosti září 2015 - červen 2016, ze dne 10. 9. 2015

16. Plány výchovných poradců a metodika prevence
17. Dlouhodobý plán DVPP, ze dne 10. 9. 2015
18. Plán DVPP 2015/2016
19. Program environmetálního vzdělávání výchovy a osvěty pro rok 2015/2016
20. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní rok 2015/2016
21. Schůzky rodičů, ze dne 15. 10. 2015
22. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2015/2016
23. Zápisní listky do školní družiny (seznamení zákonných zástupců o vydání a obsahu vnitřního řádu školní družiny)
24. Zápisní listky ŠD, školní rok 2015/2016
25. Třídní knihy, katalogové listy, školní roky 2014/2015, 2015/2016
26. Dokumentace žáků se SVP školní rok 2015/2016
27. Přehled rozvrhů tříd, školní rok 2015/2016
28. Výroční zprávy školy za školní rok 2013/2014, 2014/2015
29. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školní rok 2015/2016
30. MPP-školní preventivní strategie rizikového chování, školní rok 2015/2016
31. Dokumenty výchovného poradce a metodika prevence, školní rok 2015/2016
32. Materiály bezpečnosti práce a ochrany zdraví (doklady o školení, revizní zprávy, kniha úrazů a záznamy o úrazech, protokoly), školní rok 2015/2016
33. Rozhodnutí ředitelky školy, školní rok 2015/2016
34. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-209/11-E, ze dne 18. 3. 2011
35. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-478/11-E, ze dne 22. 4. 2011

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Iva Morávková v. r.

Mgr. Ivana Blažková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Blažková v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

PaedDr. Bc. Jiří Knoll, odborník na vzdělávání dětí a žáků se zdravotním postižením

PaedDr. Bc. Jiří Knoll v. r.

Mgr. Branislav Štefanča, odborník na spolupráci základních škol s orgány sociálně-právní ochrany dětí

Mgr. Branislav Štefanča v. r.

V Pardubicích 10. 6. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Dita Bomberová, ředitelka školy

Mgr. Dita Bomberová v. r.

V Bystrém 16. 6. 2016